

Nd. 169. Frumvarp til laga [129. mál]

um breyting á lögum nr. 79 6. september 1974 um fjáröflun til vegagerðar og lögum nr. 78 23. desember 1975 um breyting á þeim lögum.

(Lagt fyrir Alþingi á 99. löggjafarþingi 1977.)

1. gr.

1. gr. laganna orðist svo:

Greiða skal sérstakt innflutningsgjald — bensíngjald — af bensíni er fellur undir tollskrárnúmer 27.10.19. Gjald þetta skal frá og með 1. janúar 1978 nema 36,50 kr. af hverjum lítra.

2. gr.

5. gr. laganna, sbr. 1. gr. l. nr. 78/1975 orðist svo:

Af bifreiðum, sem nota annan orkugjafa en bensín, skal frá og með árinu 1978 greiða árlega þungaskatt til ríkissjóðs svo sem hér segir:

Fyrir bifreiðar, sem eru allt að 2 000 kg að eigin þyngd, skal greiða fast árgjald — 170 600 kr. Sé eigin þyngd bifreiðar 2 000 kg eða meiri skal gjaldið hækka um 9 750 kr. fyrir hver byrjuð 200 kg sem eigin þyngd bifreiðar er meiri en 2 000 kg.

Af bifreiðum, sem ekið er gegn gjaldi samkvæmt löggiltum mælum, skal árgjaldið vera 30% hærra en að framan greinir.

Bensíngjald skv. 1. gr. og árgjald þungaskatts skv. þessari grein skulu vera grunntaxtar. Ráðherra er heimilt að hækka gjöld þessi allt að því að þau hækki í réttu hlutfalli við þá hækkun sem kann að verða á vísitölu byggingarkostnaðar, sbr. lög nr. 93 31. desember 1975. Grunntaxtar bensíngjalds og árgjalds þungaskatts eru miðaðir við vísitölu 1. október 1977, þ. e. 159 stig.

Heimilt er ráðherra að láta hækkun, er hann kann að ákveða á bensíngjaldi skv. 3. mgr. þessarar greinar, ná til bensínbirgða sem til eru í landinu þegar hækkunin tekur gildi. Getur ráðherra ákveðið að þeir sem hafa bensín til umráða er hækkun tekur gildi séu skyldir til að tilkynna það innheimtumanni og aðstoða innheimtumann við könnun birgða sé þess óskað.

3. gr.

7. gr. laganna orðist svo:

Ráðherra er heimilt að ákveða með reglugerð að öikumælar skuli settir á kostnað eigenda í bifreiðar sem nota annan orkugjafa en bensín, svo og festi- og tengivagna, og að greiða skuli fyrir slíkar bifreiðar og festi- og tengivagna sérstakt gjald fyrir hvern ekinn kílómetra samkvæmt öikumæli. Kemur gjald þetta í stað árlegs þungaskatts skv. 5. gr. þegar bifreiðar eiga í hlut. Í reglugerð getur ráðherra ákveðið að skyldu til að hafa öikumæla megi takmarka við bifreiðar og vagna af ákveðinni þyngd (leyfðri heildarþyngd eða eigin þyngd) og/eða bifreiðar til tiltekinna nota. Sé bifreið, festi- eða tengivagn eingöngu notuð við flutninga þar sem leyfð heildarþyngd nýtist ekki til fulls er ráðherra heimilt að ákveða að gjaldskyldan miðist við aðra þyngd en leyfða heildarþyngd.

Í reglugerð getur ráðherra ákveðið allt að fjóra gjalddaga á ári fyrir þungaskatt samkvæmt ökumælum svo og kveðið á um tegundir mæla, ísetningu þeirra, innsíglun, álestur og viðgerðir. Þá getur ráðherra ákveðið með reglugerð að það varði eiganda eða umráðamann dagsektum ef eigi er komið með bifreið eða vagn til álesturs á tilskildum tíma og að slíkar dagsektir falli á án tilkynningar til hvers einstaks eiganda eða umráðamanns. Skal innheimta þessara dagsekta ekki falla niður enda þótt álestur fari síðar fram. Á sama hátt getur ráðherra kveðið á um að eigandi og/eða umráðamaður skuli greiða viðurlög er samsvara tilteknum akstri á mánuði sé ökumælir óvirkur, innsigli rofið eða ekki er komið með bifreið eða vagn til álesturs á tilskildum tíma. Ráðherra getur og heimilað að bifreið eða vagn sé tekin úr umferð sé mælir ekki settur í á tilskildum tíma eða ekki komið með bifreið eða vagn til álesturs á tilskildum tíma.

Ráðherra er enn fremur heimilt að ákveða að þungaskattur, sem greiða skal fyrir hvern ekinn kílómetra, skuli endurgreiddur að vissu marki fyrir tímabilið frá 1. nóvember til 30. apríl ef um er að ræða sérleyfishifreiðar til mannflutninga, sem ekið er samkvæmt áætlun í leiðabók, enda fari meðalsætanyting á þessu tímabili ekki fram úr 20 af hundraði.

Ráðherra er heimilt að ákveða að endurgreiða skuli allt að 15% þungaskatts samkvæmt ökumæli sem til fellur umfram 30 000 km akstur og að 45 000 km akstri á ári en 25% umfram 45 000 km akstur á ári.

Verði ágreiningur um gerð bifreiðar sker ráðherra úr.

Sé ökumælir misnotaður, innsigli á honum rofið eða önnur brot framiu gegn reglugerð, sem ráðherra kann að selja samkvæmt þessari grein, varðar það sektum allt að 500 000 kr. auk viðurlaga og dagsekta skv. 2. mgr. nema þyngri refsing liggji við samkvæmt öðrum lögum.

4. gr.

Í stað 4. mgr. 10. gr. laganna komi tvær nýjar málsgreinar er verði 4. og 5. mgr. og orðist svo:

Sé þungaskattur ekki greiddur innan mánaðar frá gjalddaga skal greiða ríkis-sjóði dráttarvexti af því sem ógreitt er, talið frá og með gjalddaga. Dráttarvextir eru þeir sömu og hjá innlánsstofnunum, sbr. 13. gr. laga nr. 10 29. mars 1961 og ákvörðun Seðlabanka Íslands á hverjum tíma. Dráttarvextir reiknast með sama hætti og hjá innlánsstofnunum.

Þungaskattur, dagsektir og viðurlög hafa lögtaksrétt. Skal bifreiðin vera að veði fyrir gjöldum þessum og skal það veð ganga fyrir öðrum veðum.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1978.

Ákvæði til bráðabirgða.

Gjald skv. 1. gr. tekur einnig til bensínbirgða sem til eru í landinu 1. janúar 1978. Þó skulu gjaldfrjálsir 300 lítrar hjá hverjum eiganda.

Gjaldið skal greiða hvort heldur bensínið er í vörslu eiganda sjálfs eða ekki.

Hafi gjald skv. 1. gr. l. nr. 79/1974, sbr. reglugerð nr. 272/1977, verið greitt af birgðum, sem til eru þann 1. janúar 1978, skal greiða 13,22 kr. af hverjum lítra slíkra birgða sem til eru umfram 300 lítra hjá hverjum eiganda.

Hver sá sem á eða hefur til umráða yfir 300 lítra af bensíni þann 1. janúar 1978 skal skyldur að tilkynna það innheimtumanni innan 10 daga. Eigandi eða umráðamaður skal skyldur til að aðstoða við að kanna birgðir óski innheimtumaður slíkrar aðstoðar.

Innheimtumaður getur krafist upplýsinga hjá bensíninnflytjendum og bensín-sölum um sölu samkvæmt verslunarbókum til viðskiptamanna er fram fór fyrir 1. janúar 1978.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Með frumvarpi þessu er annars vegar lögð til allnokkur aukning á fjáröflun til vegagerðar en hins vegar felast í frumvarpinu ákvæði sem ætlað er að kveða skýrar á um nokkur atriði er að innheimtu þessara gjalda lúta og ljós ákvæði skortir um í gildandi lögum.

Um 1. gr.

Bensingjald er nú 23,28 kr. á hvern lítra og hefur svo verið frá 28. júlí s. l., sbr. reglugerð nr. 272/1977. Frá n. k. áramótum hefði verið heimilt að hækka gjaldið í u. þ. b. 29 kr. með reglugerð vegna vísitölubreytinga. Hér er lagt til að gjaldið verði hækkað um 7,50 kr. á hvern lítra umfram það. Ef við það er miðað að reglugerðarheimild til hækkunar gjaldsins í samræmi við byggingarvísitölu verði notuð á síðari hluta ársins 1978 má ætla að heildartekjur ríkissjóðs af gjaldinu verði 4 460 m.kr. á öllu árinu. Eru það um 200 m.kr. minni tekjur en gert var ráð fyrir í fjárlagafrumvarpi.

Um 2. gr.

Með þessari grein er lagt til að árlegur þungaskattur disilbifreiða verði hækkaður. Hækkun hans er heldur meiri en hækkun bensingjaldsins og stafar það af því að ekki kemur til frekari hækkunar þessa skatts á árinu. Má ætla að þungaskatturinn gefi um 1 250 m.kr. tekjur á árinu 1978 og er það um 100 m.kr. lægri fjárhæð en gert var ráð fyrir í frumvarpi til fjárlaga.

Um 3. gr.

Með þessari grein er leitast við að færa 7. gr. gildandi laga í heldur einfaldari búning án þess að breyta efni hennar að neinu ráði. Rétt er þó að vekja athygli á því ákvæði 2. mgr. að ráðherra geti ákveðið með reglugerð að áfallnar dagsektir innheimtist enda þótt sú athöfn sem knýja átti fram með dagsektum hafi síðar verið framkvæmd. Í gildandi lögum er ekki hliðstætt ákvæði og hefur því þótt hæpið, vegna fyrri fordæma, að innheimta álagðar sektir eftir að bifreið er færð til skoðunar. Er ljóst að dagsektirnar verða gjaldendum ekki sá hvati sem þeim var ætlað til að mæta á réttum tíma til álesturs með bifreiðar sínar ef gjaldendur geta hvenær sem er firrt sig greiðslu þegar áfallinna sekta með því að láta álestur fara fram.

Um 4. gr.

Hér er kveðið á um greiðslu dráttarvaxta af vangreiðdum þungaskatti ef greiðsla hans dregst lengur en mánuð frá gjalddaga, en fram að þessu hafa ekki verið reiknaðir vextir vegna vangreiðslu þessa skatts þar sem skýra heimild til slíkra vaxtatöku skortir í lögum. Er ákvæðið samhljóða dráttarvaxtaákvæðum í lögum um tekjuskatt og eignarskatt og lögum um tekjustofna sveitarfélaga enda virðist eðlilegt að samræmis sé gætt við vaxtareikning vegna vangreiðslu opinberra gjalda.

Um 5. gr.

Grein þessi þarfnast ekki skýringa.

Um ákvæði til bráðabirgða.

Ákvæði þetta er hliðstætt þeim ákvæðum sem jafnan hafa verið sett til bráðabirgða um hækkun birgða sem til eru í landinu við bensingjaldshækkunir og þarfnast ekki frekari skýringa.